

Anna Bujnowska

"Człowiek i marionetki", Cezary
Rowiński, "Miesięcznik Literacki" nr
3 (1981) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 24/4 (82), 150

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ ROWIŃSKI Cezary: Człowiek i marionetki. "Miesięcznik Literacki" 1981 nr 3 s. 38-50.

Nawiązując do teorii alienacji Marksa autor zwraca uwagę na cechy człowieka wyalienowanego, podobnego do kukły poruszanej przez niezależne od niego czynniki zewnętrzne. Historia sztuki i literatury dostarcza wielu przykładów ilustrujących tezę, że już wcześniej pojawiły się "przecucia" wyobcowania. W XVIII wieku jest to twórczość graficzna i architektoniczna Piranesiego, postacie z komedii dell'arte, a w późniejszym okresie postacie z opowiadań E.T.A. Hoffmanna. Jeszcze bardziej maska, lalka zainteresowały artystów z przełomu wieku XIX i XX (Maeterlinck, malarstwo Wojtkiewicza, dramat ekspresjonistyczny). Omawiając okres międzywojenny autor zatrzymuje swoją uwagę na "Traktacie o manekinach" Brumona Schulza. Poprzez ukazywanie człowieka jako marionetki sytuuje się go w świecie rzeczy, a jego ludzki kształt staje się imitacją.

BP/82/51

An.B.

/II/ RURAWSKI Józef: Gabriela Zapolska. W 60 rocznicę śmierci pisarki. Warszawa 1981, WPowsz., ss. 404, zł 76,-

Monografia życia i twórczości Gabrieli Zapolskiej. Książka składa się z czterech części. Pierwszą omawia biografię pisarki, weryfikuje - w oparciu o najnowsze materiały - fałszywe i krzywdzące opinie o życiu pisarki. Druga poświęcona jest twórczości literackiej Zapolskiej od debiutu (1881) do powrotu z Paryża (1895). Trzecia omawia głównie w swoim czasie dramaty przeznaczone dla teatrów ogródkowych oraz twórczość prozatorską i dramatyczną o tematyce patriotycznej; wszystkie te utwory powstały w dziesięcioleciu 1895-1905. Czwarta, najobszerniejsza, poświęcona jest działalności literackiej Zapolskiej w latach 1905-1921, tj. do chwili śmierci pisarki. Do książki dołączono bibliografię odnotowującą datę pierwszego i ostatniego wydania najważniejszych utworów Zapolskiej.

BP/82/52

E.M.